

Jaarverslag 2023

Stichting Allemaal Zwolle

Aan: Gemeente Zwolle
Van: Germa Greving, Directeur-Bestuurder
Datum: 15 juli 2024
Versie: Definitieve versie

Voorwoord

In 2023 doorliep ANNO Stadsmuseum Zwolle met succes het proces van de Museumregistratie van het Museumregister. Het predicaat 'geregistreerd museum' werd in oktober 2023 verstrekt. De zeventien criteria, van zorg voor vrijwilligers en personeel, van bedrijfsvoering tot educatie- en presentatiebeleid, zijn met een gunstige uitkomst getoetst op kwaliteit en professionaliteit.

Stichting Allemaal Zwolle heeft het afgelopen jaar een omvangrijk activiteitenportfolio opgebouwd. ANNO heeft een divers aanbod voor uiteenlopende leeftijdscategorieën en doelgroepen, voor bewoners uit verschillende wijken en voor bezoekers aan de stad, vrij toegankelijk of tegen een laagdrempelige entreeprijs. De vakantieprogrammering voor kinderen t/m 12 jaar is eigentijds en omvat de museale collectie, archeologie/bouwhistorie/monumenten en het archief. De tuinsessies in de zomer groeien uit tot een begrip.

We kunnen vaststellen dat ANNO haar maatschappelijke rol vervult. Los van de Museumkaart zijn we erin geslaagd om meer dan 10.000 betalende bezoekers te verwelkomen in ANNO. Daarnaast meer dan 31.000 niet betalende bezoekers en ruim 5.700 bezoekers aan de satellietlocaties in de stad en aan tuinevenementen.

ANNO is snel uit de startblokken gekomen, mogelijk iets te snel. Dat heeft geleid tot de conclusie om kwalitatief betere museale presentaties te ontwikkelen en de wisselexposities langer te laten voortduren. Daarnaast is er gewerkt aan een lange termijn strategie met plannen en ambities voor de periode 2024-2028.

In het verslagjaar zijn de eigen inkomsten nog gering. SAZ heeft in 2023, volgens afspraak met de gemeente Zwolle, mogen interen op de eigen opgebouwde reserves. Voor 2024 wordt een exploitatietekort verwacht en daarmee samenhangend is de liquiditeitspositie zwak. De flexibiliteit om dit tekort zelf op te vangen is nog gering. SAZ heeft daarom opnieuw een onderbouwd plan bij de gemeente Zwolle ingediend teneinde de basisopdracht van ANNO nu en in de toekomst te kunnen blijven vervullen.

Tenslotte kan niet onvermeld blijven dat de relatieve luchtvochtigheid in ANNO zorgen baart met het oog op collectiebehoud en de mogelijkheden tot wisselexposities. Wanneer de fluctuaties niet weggenomen worden, zal ANNO in het ergste geval haar deuren moeten sluiten.

Met veel inzet, enthousiasme en creativiteit werkt SAZ in deze pioniersfase verder aan ANNO als museum met, voor, door en van de stad Zwolle!

Germa Greving – directeur-bestuurder Stichting Allemaal Zwolle

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave.....	3
1. Bestuursverslag.....	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Ontwikkelingen 2023	5
1.2.1 Algemeen	5
1.2.2 Realisatie Publieksconcept ANNO	5
1.2.3 Realisatie doorlopende en incidentele programmering	6
1.2.4 Educatieaanbod	15
1.2.5 Communicatie	18
1.2.6 Huisvesting	19
1.3 Financiën	20
1.4 Personeel	25
1.5 Risico's	27
1.6 Vooruitblik	28
2. Jaarrekening.....	29
2.1 Balans per 31 december 2023	29
2.2 Staat van Baten en Lasten over 2023	31
2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	32
2.4 Toelichting op de balans per 31 december 2023	36
2.5 Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2023	42
2.6 Wet normering topinkomens	45
BIJLAGE Bezoekerswaardering doorlopende en incidentele programmering	48

1. Bestuursverslag

1.1 Algemeen

De statutaire doelstelling van Stichting Allemaal Zwolle [SAZ] is als volgt:

‘De stichting heeft ten doel het verwerven, behouden, onderzoeken, presenteren, documenteren en bekendheid geven aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoeg, door exploitatie van de panden aan de Melkmarkt 41 in Zwolle, die toegankelijk voor het publiek zijn.’

Statuten Stichting Allemaal Zwolle, 28 februari 2022

De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- a) het verwerven, behouden, onderzoeken, presenteren, documenteren en bekendheid geven aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoeg, door het behouden van een permanente instelling die [fysiek en digitaal] toegankelijk voor het publiek is;
- b) het organiseren van exposities, activiteiten en evenementen op diverse locaties waarbij het verband wordt gelegd tussen de historie van de stad en de regio Zwolle, specifieke locaties en actuele en/of culturele thema's;
- c) het samenwerken met diverse organisaties en instellingen op het gebied van cultureel erfgoed en historie, alsmede al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Statuten Stichting Allemaal Zwolle, 28 februari 2022

Door middel van het Jaarverslag en de Jaarrekening legt SAZ inhoudelijk en financieel verantwoording af over de realisatie van haar doelstellingen en projecten over het jaar 2023. In hoofdstuk 1 van dit verslag wordt inhoudelijk gerapporteerd op de voortgang van de implementatie van het publieksconcept ANNO [1.2.2], het uitvoeren van de doorlopende en incidentele programmering [1.2.3], het uitvoeren van educatieactiviteiten [1.2.4]. Deze onderdelen worden afgesloten met de belangrijkste conclusies op bepaalde thema's, zoals diversiteit en inclusiviteit [in lijn met de Code Diversiteit en Inclusie], participatie en vernieuwing. Vervolgd wordt met de ontwikkelingen op het gebied van communicatie [1.2.5] en huisvesting [1.1.6]. In paragraaf 1.2 wordt een globaal overzicht van de financiën gegeven, gevolgd door een paragraaf over personeel en MeeMakers [1.3], risicoanalyse [1.4] en tot slot een vooruitblik naar 2024. Onder hoofdstuk 2 is de jaarrekening 2023 opgenomen. Het Jaarverslag van de Raad van Toezicht is als apart document bij dit Jaarverslag gevoegd.

1.2 Ontwikkelingen 2023

1.2.1 Algemeen

2023 is het jaar geweest waarin ANNO afscheid heeft genomen van de ondertitel 'Museum in de Maak' en als ANNO Stadsmuseum Zwolle is gepositioneerd. Het proces van de Museumregistratie is doorlopen en afgerond met het predicaat 'geregistreerd museum'; een erkenning van de kwaliteit en professionaliteit. Het activiteitenportfolio van ANNO heeft in dit jaar verder gestalte gekregen. Daarnaast is inzichtelijk geworden wat er inhoudelijk en financieel nodig is voor de uitvoering van de basisopdracht van ANNO. Dit heeft zijn weerslag gekregen in het meerjarenplan voor 2025-2028.

1.2.2 Realisatie Publieksconcept ANNO

ANNO is in mei 2022 geopend voor publiek. Vanaf het moment van opening is er verder gewerkt aan de ontwikkeling en implementatie van ANNO in de panden aan de Melkmarkt in Zwolle. In 2023 werden door SAZ, in samenspraak met Collectie Overijssel en Team Erfgoed van de gemeente Zwolle de volgende stappen gezet:

- + In Q1 is er verder gewerkt aan de openstaande punten voor de inrichting van ANNO. Dit zijn losse eindjes van de oplevering als ook aanvullende wensen op basis van het gebruik van de ruimtes.
- + Door het jaar heen hebben er drie zogenaamde 'Kijkje in de Keuken' plaatsgevonden. Alle werknemers van de drie partners zijn hiervoor uitgenodigd. Doelstelling is om elkaar te ontmoeten en leren kennen, inzicht te krijgen in elkaars werkzaamheden en dit ook actief te ervaren (in lijn met het uitgangspunt van publieksparticipatie, het mee maken in ANNO).
- + Het éénjarig bestaan van ANNO is zowel met de stad als met alle partners gevierd. Er is gratis koffie/thee met taart uitgedeeld op vrijdag 12 en zaterdag 13 mei; ongeveer 800 taartjes in totaal. Een groot percentage van de bezoekers (steekproef: ongeveer 80%) was nog nooit in ANNO geweest.
- + In Q4 is de training 'Object Based Learning' gevolgd door een groep van collega's, partners en vrijwilligers. De werkwijze biedt houvast voor de manier waarop we het Verhaal van Zwolle over willen brengen op bezoekers.

1.2.3 Realisatie doorlopende en incidentele programmering

De doorlopende en incidentele programmering is uit te splitsen in activiteiten voor 3 t/m 5-jarigen, 6 t/m 12-jarigen, activiteiten voor 12+, museale presentaties en activiteiten op de satellietlocaties. Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten per doelgroep. De bijbehorende bezoekerswaardering is tot stand gekomen door korte evaluatiegesprekken door het personeel en de vrijwilligers met bezoekers aan het eind van de programmering en de bundeling van de uitkomsten tijdens de structurele, interne evaluatiemomenten. Deze verslaglegging is terug te vinden in de bijlage.

Activiteiten 3 t/m 5-jarigen

1. **Basisprogrammering** rondom ONNA de museumeend [gratis]: zoekkaarten bij het ONNA voelboek, memory/kleurplaten in ANNO Café, passend meubilair voor kinderen.
2. **Herfstvakantie 'Schip Ahoy'**: ONNA-vertellingen over de museumeend die ontdekt waar hij vandaan komt en wie hij is.

Belangrijkste conclusies

- Thema inclusiviteit: door een start te maken met programmering voor deze specifieke doelgroep is een bijdrage geleverd aan een inclusiever programma-aanbod.
- Bezoekersaantallen: de opkomst is conform verwachting [bijna volledig vol] en de reacties waren positief.
- Verblijfsduur: na de voorstelling werd de doorloop naar ANNO Café gestimuleerd door het gratis glaasje limonade. Dit wordt in de toekomst voortgezet.

Activiteiten 6 t/m 12-jarigen

1. **Voorjaarsvakantie 'Macht'**: Zwolse Machtwachter, meer dan manshoge kleurplaat met Zwolse prominenten van toen en nu, gemaakt door Ruben Gringhuis [gratis].
Kinderworkshops: 'Een buste voor', 'Jij aan de macht', 'Hoog in het vaandel', 'Monnikenwerk' [Thomas a Kempis en de Sarijse handschriften], een wandeling 'Op pad naar de poortwachter' i.s.m. Sassenpoort.
Doorlopend: Museumbingo [gratis], de Ontdekhoek.
2. **Meivakantie 'Thomas a Kempis/Kasteel Voorst'**: kinderworkshops: 'restauratie', 'Hoog in het vaandel', 'Monnikenwerk', tekenworkshop, diverse familierondleidingen, verhalenvertellers in het Drostenhuis.
Doorlopend: Museumbingo [gratis], de Ontdekhoek en 'Op bezoek bij de archeoloog' [gratis].
3. **Zomervakantie 'Reis je Rijk'** – voor het eerst een vaste, herhalende weekprogrammering: elke woensdag een workshop, op vaste dagen een archeoloog in de Erfgoedhotspot [gratis] en op veel dagen was de Ontdekhoek geopend. NIEUW deze zomer was Vrijdag Archiefdag: verborgen archiefstukken die ontsloten worden voor publiek [gratis].
4. **Hanze 8-daagse** – 2 t/m 9 september: 6 september ANNO op het kinderplein.
Op de Grote Markt verzorgde ANNO kinderactiviteiten tijdens het kinderplein van het Stadsfestival.
5. **24 uur Hanze** – 14 oktober: 'Achter Geheime Deuren' waar je op plekken in het museum mocht kijken waar je normaal gesproken niet komt & 'Night at the Museum' met verhalenvertellers.
6. **Groot Zwols Kinderboekenfeest** – 15 oktober: illustrator Ruben Gringhuis gaf tekenles, Drostenhuiskleurplaat en voorleesmomenten uit ONNA [gratis].
7. **Herfstvakantie 'Schip Ahoy'**: programmering in het teken van het Hanzejaar. Als kick-off 'voer' er een schip door de straten van Zwolle om aandacht te vragen voor alle activiteiten. Het schip legde uiteindelijk aan in de tuin van ANNO [gratis].
Kinderworkshops: 'Trossen los!', 'Film je eigen Hanzestad', 'Gevelschepen', 'Scheepsavonturen en schatkaarten', en een familiewandeling.
Doorlopend: Museumbingo [gratis], de Ontdekhoek, 'Op bezoek bij de archeoloog' [gratis] en 'Vrijdag Archiefdag' [gratis].
8. **Kerstvakantie 'Schimmen in het Stadsmuseum'**:
Theatervoorstelling in het Drostenhuis.
Doorlopend: Museumbingo [gratis], de Ontdekhoek, 'Op bezoek bij de archeoloog' [gratis] en 'Vrijdag Archiefdag' [gratis].

Belangrijkste conclusies

- Thema inclusiviteit: van het gratis programma aanbod wordt goed gebruik gemaakt – het levert een bezoekersbestand op met een diverse sociale achtergrond.

- Thema inclusiviteit: programmering gericht op kinderen, blijkt ook aantrekkelijk voor ouders/verzorgers. Dit heeft tot gevolg dat workshops een divers bezoekersbestand aantrekt en dus generatie-overstijgend en generatie-verbindend werkt.
- Participatie: op basis van de ideeën van de Kidsjury is er een viertal logo's voor de kinderroute ontwikkeld. Publiek mocht tijdens de Voorjaarsvakantie een keuze maken. Het winnende logo heeft een plek gekregen in ANNO.
- Bezoekersaantallen: conform verwachting zijn de Voorjaars-, de Herfst- en Kerstvakantie qua bezoekersaantallen de meest succesvolle vakanties voor ANNO. Dit is gerelateerd aan de weersomstandigheden en aan het feit dat gezinnen in deze vakanties vaak in de eigen stad doorbrengen. Door de relatief natte zomer hebben de bezoekersaantallen in deze vakantie hoger uitgepakt dan verwacht.
Conclusie: de inhoudelijke lading van de Voorjaars-, Herfst- en Kerstvakantie heeft prioriteit.
Conclusie: een spraakmakende kick-off aan het begin van deze vakanties draagt positief bij aan herhaalbezoek.
Conclusie: de vakantie van regio noord en midden zijn in de zomerperiode voor ANNO het meest belangrijk.
- Communicatie: in de Meivakantie is ingezet op zowel kinder- als volwassenprogrammering. Dit leverde voor de marketingafdeling een té grote uitdaging op.
Conclusie: voor de schoolvakanties ligt het accent op kinderen in de leeftijd van 3 t/m 5 en/of 6 t/m 12 jaar met ouders/verzorgers. Daaromheen programmeren we voor volwassen inwoners of bezoekers aan de stad.
- Vernieuwing/uitbreiding: vanaf de zomer is gewerkt met vaste dagen voor specifieke programmaonderdelen, en zijn zowel erfgoed als het archief op vaste dagen vertegenwoordigd in de programmering. Daarmee is het unieke karakter van ANNO – museale collectie, erfgoed en archief – verankerd in de kinderprogrammering.
Conclusie: de combinatie van gratis aanbod en een betaalde workshop op dezelfde dag motiveert tot een bezoek en verlengt de verblijfsduur van de bezoeker.

Activiteiten 12+

1. **Audiotours en routes (doorlopend):**

De verhalen achter de zerken - audiotour in het Academiehuis.

Zwolse vrouwen om van te houden - audiotour platform Zwolle Unlimited.

Wie is Thomas - audiotour platform Zwolle Unlimited.

Hanzeroute door de stad - in samenwerking met de Stadsdichter.

2. **Programmering '300 jaar Joods leven'** - 14/15 januari [gratis]: stadswandelingen door Joods Zwolle.
3. **Programmering 'Wederopbouw'** - 16 februari [gratis]: première 'Van Krot tot Vinex - Bouwen, bouwen, bouwen' van Andere Tijden.
4. **Pronkstukken Stadkamer** - 24 februari [gratis]: bijeenkomst in Stadkamer om objecten met verhalen aan te leveren.
5. **Opgraving Stinspark** - start op 6 maart [gratis]: de herinrichting van het park vormt aanleiding voor nieuw archeologisch onderzoek. Vanuit het Erfgoedlab heeft ANNO een archeologisch participatieprogramma ontwikkeld. Op de plek van de opgraving is een groot aantal vrijwilligers betrokken bij de archeologische werkzaamheden.
6. **Buurtkamer bezoek WIJZ Welzijn** - 6/7 maart [gratis]: vertellingen over de Hanze, Blauwvingers, Zwolse typetjes in combinatie met oude voorwerpen in Buurtkamers de Terp en Wijkcentrum Zwolle Zuid.
7. **Theater Door Tralies Heen** - 16 t/m 19 maart: multi-mediavoorstelling over Vincent van Gogh.
8. **Veiling voor Oekraïne** - 18 maart [gratis]: Studenten van ArteZ Zwolle hebben in samenwerking met stichting MYZwolle, leerlingen van de Oekraïense School en Oekraïense vluchtelingen vier Nieuwe Monumenten gemaakt. Opening door Victoria Koblenko, veiling geleid door oud veilingmeester Cees Lubbers.
9. **Fraterhuisacademie - Koestraat in Zwolle** - 1 april: Na een inleiding door de directeur van ANNO, deelden experts Peter Boer en Paul Borghaerts de resultaten van hun onderzoek.
10. **Week van de Vrijheid** - 11 t/m 16 april [gratis]: verhalen delen in Anno Café, documentaire van Collectie Overijssel, Vrijheidsmaaltijd in de museumtuin en vrijheidsvertellingen van Peter Vader en Toos Ligtenberg.
11. **Programmering 'Hoe Maria haar voet verloor'** - 21 april [gratis]: presentatieavond van de restauratie van drie schilderijen over/rond Thomas a Kempis, door Michel van der Laar en Caroline van der Elst.
12. **Verjaardag ANNO** - 12/13 mei [gratis]: uitnodiging aan de stad om koffie/thee met taart te nuttigen in de museumtuin. Er liep straattheater over de markt en op zondag trad De Koor twee keer op.
13. **Hanze Escape De Roof** - oplevering 7 juni: in samenwerking met The Great Escape is een escaperoute door de stad ontwikkeld langs diverse Hanzelocaties. De route start en eindigt in ANNO.

14. **Nationale Archeologiedagen** – 16/17 juni [gratis]: Erfgoedhotspot, 'Bouwmeester in één dag' en de documentaire over de Koestraat met archiefstukken.
15. **Tuinfeest 'Oog in Oog – Zwols koloniaal erfgoed'** – 24 juni [gratis]: zes portretten van Zwollenaren met een verhaal door fotograaf Dirk Schreuders, muziek en hapjes in de museumtuin, workshop Angisa vouwen.
16. **Lezing Martin van der Linden – Overijssel en slavernij** – 5 juli [gratis]: lezing op basis van het boek *Overijssel & slavernij*, specifiek over de rol die Zwolle in dit verhaal heeft gespeeld.
17. **Beiaardfestival** – 7 t/m 16 juli [gratis]: optredens met het thema Hanze, tijdens een deel van de week is er een groot scherm met live videoverbinding met de beiaardier aanwezig.
18. **De Tuin sessies** – 23 juli t/m 27 augustus [gratis]: tijdens de zomer konden bezoekers iedere zondag in de museumtuin van ANNO genieten van een intiem concert van bijzondere artiesten.
19. **Zwolle Pride Festival** – 25 t/m 27 augustus [gratis]: ANNO faciliteerde diverse activiteiten voor het Zwolle Pride Festival: podcast Geroezemoes, expositie Beeldkraken, dansvoorstellingen en theaterworkshops en Café de liefde.
20. **Hanze 8-daagse** – 2 t/m 9 september
 - 2/3 september [gratis] Live hoorspelen Geestdrift en Verzet in de Schepenzaal.
 - 5 september De Nedersaksen LIVE
Een voorstelling met Albert Bartelds en Hendrik Jan Bökkers, die het publiek meenemen richting de roemrijke tijd van de Hanze en uiteraard koppelen ze dit aan de Nedersaksische cultuur.
 - 9 september Open Monumentendag [gratis]
De Drostenkeuken was gratis te bezichtigen onder leiding van een gids. De documentaire over de Koestraat was te bekijken en voor de kinderen waren er diverse activiteiten waarmee ze 'bouwmeester in één dag' kunnen worden. In de tuin vonden in de middag een tweetal muziekoptredens plaats.
21. **Audiodrama's** – 22/29 oktober [gratis]: Live hoorspelen Geestdrift en Verzet in de Schepenzaal.
22. **Popronde** – 3 november [gratis]: drie optredens van [opkomend] lokaal talent.
23. **Lezing Reggie Baay – De 'vergeten' slavernij in de Oost** – 19 november [gratis]: wat hield de slavernij in de Oost in en hoe belangrijk was deze voor het commerciële succes van de VOC? Waarom is ook dit verhaal belangrijk voor ons verstaan van het slavernijverleden?
24. **Kleur de Hanze** – 22-30 december [gratis]: lichtprojecties op het Drostenhuis in het kader van het Hanzejaar. Gethematiseerd rondom diversiteit / veelkleurigheid van Zwolle met collectief van striptekenaars.

Belangrijkste conclusies

- Thema inclusiviteit: in de programmering van 2023 is bewust aandacht gevraagd voor diverse onderwerpen en thema's, zoals Joods leven, vrijheidsverhalen en het slavernijverleden. Dit heeft

bijgedragen aan een inclusieve programmering, een uitbreiding in diversiteit van betrokken partners bij ANNO en een uitbreiding in diversiteit van het bezoekersbestand.

- Thema inclusiviteit: programmering gericht op de wijk Dieze en op senioren draagt bij aan de diversiteit en inclusiviteit van ons bezoekersbestand uit de stad Zwolle.
- Thema inclusiviteit: op de uitnodiging om ANNO's verjaardag te komen vieren in de museumtuin hebben meer dan 800 mensen gereageerd. 80% van hen kende ANNO nog niet.
- Participatie: voor de opgravingen in het Stinspark is een participatieprogramma ontwikkeld. Vrijwilligers hebben actief bijgedragen aan het onderzoek.
- Participatie: de opkomst bij Pronkstukken – ten behoeve van een nieuwe tijdelijke expositie – was ondermaats.

Conclusie: opzet van een nieuw concept ter bevordering van publieksparticipatie bij de totstandkoming van exposities [Activiteitenplan 2025-2028: Zicht op Zwolle].

- Vernieuwing/uitbreiding: het programmeringsaanbod is zeer omvangrijk en divers geweest qua thema's en onderwerpen. Programmaonderdelen zijn uitgesteld of geannuleerd om te voorkomen dat we onszelf zouden beconcurreren met de programmering.

Conclusie: een basisjaarprogrammering voor 12+ is gewenst.

Conclusie: programmering zonder inhoudelijke koppeling aan ANNO hoort niet thuis in het museum.

Conclusie: de evenementen – beiaardfestival, tuinsessies en popronde – worden losgekoppeld van de programmering. De doelstelling is andersoortig: vergroting van de aantrekkelijkheid van de locatie en bijdragen aan de naamsbekendheid van ANNO.

- Bezoekersaantallen: de programmering behorend bij diverse exposities is goed bezocht en werd goed gewaardeerd door de sterke inhoudelijke lading.

Het overgrote deel van de programmering is in 2023 gratis toegankelijk geweest, of de opbrengsten vloeien terug naar partnerorganisaties. Dit maakt de programmering laagdrempelig en toegankelijk, maar doet ook afbreuk aan de financiële waardering voor de kwaliteit van de programmering.

Conclusie: afhankelijk van de doelstelling van de programmering meer nadruk op de financiële waardering van de programmering.

Museale Presentaties

De museale presentaties van 2023 kregen voor het overgrote deel plaats op de gratis toegankelijke 'Verdieping' van ANNO. De Hanze-expositie was de eerste die ook in het betaalde deel van ANNO ingericht is.

1. **300 jaar Joods Leven** – 7 september 2022-23 februari 2023: presentatie over de Joodse gemeenschap in Zwolle met aandacht voor de komst van het burgerrecht en beroemde Joodse Zwollenaren.
2. **Briljant WIJZ Welzijn** – 18 januari-26 januari: kunstwerken van ouderen, gebaseerd op hun eigen leven. Een samenwerking tussen Stadkamer, Zwolse theaters en WIJZ Welzijn.
3. **Wederopbouw** – 27 januari-10 april: tentoonstelling in opdracht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en in samenwerking met Team Erfgoed van de gemeente Zwolle tot stand gekomen. Focus op de wijk Dieze met de uitzending van Andere Tijden over de miljoenste naoorlogse woning.
4. **Nieuwe Monumenten** – 24 februari-10 april: Stichting MyZwolle bracht 19 studenten van ArtEZ samen met Oekraïense vluchtelingen. Uit dit project kwamen vier kunstwerken voort, gebaseerd op de verhalen van de vluchtelingen.
5. **Vrijheid vanuit onderdrukking** – 11 april-20 juni: verhalen over onderdrukking in oorlog van oude en nieuwe Zwollenaren [podcast] en bijbehorende objecten. Daarnaast was konden bezoekers een 'Vlucht door ANNO' maken en ervaren hoe het is om alles achter te laten en te moeten vluchten.
6. **Hoe Maria haar voet verloor** – 21 april-20 juni: het resultaat van de restauratie van drie schilderijen over/rond Thomas a Kempis. Een samenwerking tussen Collectie Overijssel, Parochie Thomas a Kempis en Stichting Allemaal Zwolle.
7. **Hanzetentoonstelling van Ridder Zweder tot Hanzekoopman** – 21 juni-31 december: een Hanzereis door het gehele museum waar de personages uit Panorama Hanze tot leven komen aan de hand van verhalen en objecten.
8. **Oog in Oog – Zwols koloniaal erfgoed** – 5 juli-11 december: deze presentatie is gebaseerd op het boek *Overijssel en slavernij* en toont het verhaal van vijf historische figuren die betrokken waren bij het Zwols slavernijverleden. Dirk Schreuders maakte zes portretten van Zwolse inwoners met een migrantenachtergrond.

De expositie en randprogrammering zijn tot stand gekomen door hulp van een speciaal opgerichte werkgroep van betrokken Zwollenaren.

Belangrijkste conclusies

- Thema inclusiviteit: in de museale presentaties van 2023 is bewust aandacht gevraagd voor diverse onderwerpen en thema's, zoals Joods leven, vrijheidsverhalen en het slavernijverleden. Dit heeft bijgedragen aan een inclusieve programmering, een uitbreiding in diversiteit van betrokken partners bij ANNO en een uitbreiding in diversiteit van het bezoekersbestand.

- Participatie: bijna alle presentaties zijn tot stand gekomen door samenwerking met particulieren, gemeenschappen, stichtingen en organisaties.
Conclusie: het totstandkomingstraject is intensief en daardoor is de wisselfrequentie te hoog geweest voor de gedane investering. De laatste twee presentaties hebben daarom langere tijd op de Verdieping gestaan.
Conclusie: de kwaliteit van diverse presentaties aan het begin van het jaar was niet conform de museale norm. In het najaar is gewerkt aan duidelijke voorwaarden en afspraken waar de presentatie aan dient te voldoen. Dit heeft geresulteerd in een inhoudelijk sterke en door publiek gewaardeerde Hanze-expositie. Team Erfgoed van de gemeente Zwolle heeft de grootste bijdrage geleverd aan de inhoud en de kwaliteit van deze tentoonstelling.
- Bezoekersaantallen: de Hanzetentoonstelling was de eerste die plaatsvond in zowel het onbetaalde als het betaalde deel van ANNO. Dit droeg bij aan de toename van betalende bezoekers in ANNO (ook de natte zomer droeg hieraan bij). De maanden juli [>800], augustus [>1.000] en oktober [>1.100] hebben de hoogste betaalde bezoekersaantallen gegenereerd.

Activiteiten Satellietlocaties

1. **Openstelling Schepenzaal** - 22 april t/m 29 oktober: in samenwerking tussen de gemeente Zwolle, Stichting Exploitatie Sassenpoort en ANNO is de Schepenzaal opengesteld voor publiek, onder begeleiding van de MeeMakers van ANNO en/of vrijwilligers van Stichting Exploitatie Sassenpoort.
2. **Hanzesatelliet: Zwolle van boven in de Peperbus** - 30 juni: een 360 graden beleving in de Peperbus met een bijzondere animatie over Zwolle in de Hanzetijd op basis van de Hanzeatlas van WBOOKS. Een samenwerking tussen ANNO, de Onze Lieve Vrouwebasiliek, WBOOKS, Frank Inklaar en Studio Z.
3. **Hanzesatelliet: audiodrama's in de Schepenzaal** - 22 juli: aan de hand van twee bijzondere verhalen leer je over het Hanzeverleden van Zwolle: het Schot op Brugge en de Hanzevergadering van 1530.
4. **Hanzesatelliet: rondel bij de Sassenpoort** - 22 juli: ter gelegenheid van het Hanzejaar is dit rondel in een miniatuurversie herbouwd. Het rondel bevatte informatiepanelen met het verhaal over de Hertog van Gelre.

Belangrijkste conclusies

- De programmering op de satellietlocaties is conform het projectplan 'De Hanze-connectie met de Hanze-Experience' gerealiseerd. Met deze programmering heeft ANNO programmering in de binnenstad van Zwolle gerealiseerd die direct in verbinding staat met de Hanze Hotspot Academiehuis Grote Kerk. Specifieke momenten in de Zwolse geschiedenis zijn verder uitgediept op de satellietlocaties. Op elke locatie stond een eigen thema centraal.
- Thema inclusiviteit: de audiodrama's in de Schepenzaal en het rondel bij de Sassenpoort zijn gratis te bezoeken geweest. Toevallige voorbijgangers konden op deze manier kennismaken van de historische verhalen van de stad.
- ANNO heeft de handen ineen geslagen met Stichting Sassenpoort, Team Erfgoed gemeente Zwolle, Collectie Overijssel, WBooks, Zwolle Unlimited, Academiehuis Grote Kerk, OLV Basiliek voor de realisatie. De samenwerking is goed verlopen en laat zien dat Zwolle een sterk erfgoedveld heeft.

1.2.4 Educatieaanbod

Het educatieaanbod is uit te splitsen in aanbod voor het primair, voortgezet en vervolgonderwijs. Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten per doelgroep.

Primair onderwijs

Ontwikkeling en afname lesprogramma's

In het eerste en tweede kwartaal is het door ANNO geschreven lesprogramma 'Het verdwenen kasteel', gekoppeld aan de archeologische opgraving rondom kasteel Voorst gelanceerd. Dit programma werd gratis aangeboden aan de basisscholen in Westenholte. Leerlingen van drie verschillende basisscholen [16 klassen in totaal] bezochten de opgraving o.l.v. een museumdocent en archeoloog en hebben in de klas vondsten uitgezocht en gedetermineerd.

Er heeft daarnaast een succesvolle pilot archeologie voor het speciaal onderwijs plaatsgevonden.

Het WOII platform is ontwikkeld en opgeleverd in Q2. Het bundelt een grote hoeveelheid informatie over de Tweede Wereldoorlog op één online plek. Meer dan twintig klassen hebben een inlog voor het pilot-WOII-platform aangevraagd.

Voor de Kinderboekenweek – thema 'Bij jou thuis' is in samenwerking met het Vrouwenhuis een lesprogramma ontwikkeld over het wonen in de achttiende eeuw. 208 leerlingen bezochten het Kinderboekenweekprogramma.

Erfgoedleerlijn Verhaal van Zwolle

In 2022 belegde de gemeente Zwolle de opdracht tot actualisatie van de Zwolse erfgoedleerlijn bij ANNO, Stadsmuseum Zwolle, als experts op het gebied van erfgoed en cultuureducatie. Al snel bleek dat vrijwel al het erfgoedaanbod uit deze leerlijn niet meer bestond. Bovendien bleek een goede basis voor een leerlijnherziening te ontbreken: binnen Zwolle is er geen eenduidige en duidelijke definitie van 'erfgoededucatie'. Na nieuwe gesprekken met de gemeente in 2022, werd besloten eerst deze lacune te vullen.

In 2023 is het visiedocument erfgoededucatie voor het Zwolse basisonderwijs 'Erfgoed, van vroeger en nu, van jou en van mij' ontwikkeld door SAZ, in samenwerking met Stadkamer. Dit document is in het najaar van 2023 opgeleverd en gepresenteerd aan het College van B&W. De visie is goed ontvangen en wordt gezien als een waardevol document. Het zal in 2024 verder verspreid en gepresenteerd worden aan het ambtelijk apparaat en aan het primair onderwijs.

Daarnaast is er gewerkt aan de realisatie van de Zwolse erfgoedleerlijn. Hierbij is aandacht voor de vertegenwoordiging van zoveel mogelijk Zwolse erfgoedpartijen en voor het verbinden van erfgoed aan andere vakgebieden, zoals kunst- en natuureducatie. Het opgestelde basisframe bevat de onderwijsprogramma's voor diverse groepen in het basisonderwijs, gerelateerd aan de tijdvakken en de diverse erfgoedlocaties in de stad [Academiehuis Grote Kerk, Sassenpoort, Peperbus, Vrouwenhuis en ANNO Stadsmuseum Zwolle/Drostenhuis]. De programma's vinden plaats op school, in de wijken, of op locatie in de binnenstad van Zwolle.

Belangrijkste conclusies

- Vernieuwing/uitbreiding: het archeologisch programma van ANNO heeft een onderscheidend karakter door de inhoud en heeft een hoge mate van interactiviteit. Het programma en de kwaliteit worden hoog gewaardeerd door zowel leerlingen als leerkrachten.
Door de gebruiksvriendelijkheid van het WOII platform te verbeteren, wint het geheel aan kwaliteit.
- Communicatie: De communicatie rondom het WOII-platform als lesmateriaal dient eerder opgestart te worden. De gastlessen uit het platform gericht promoten, en bij afname de gastlessen gratis bijleveren. Dit verhoogt de kans op afname en genereert meer inkomsten.
- Bezoekersaantallen: het programma van de Kinderboekenweek was dusdanig populair dat de promotie stopgezet is omdat het limiet van de inzet van museumdocenten bereikt was. De populariteit van de educatieprogramma's dwingt tot het stellen van grenzen in de beschikbare afname.
- Bezoekersaantallen: in 2023 zijn er bijna 871 betaalde p.o. bezoeken gebracht aan ANNO en 1.181 leerlingen voor een gratis lesbezoek. Gezien het minimale lesaanbod aan het begin van het jaar is dit een prestatie van formaat.
- ANNO neemt een makelaarsfunctie in m.b.t. erfgoedonderwijs: we adviseren scholen, waarborgen de kwaliteit van het aanbod en zorgen voor spreiding van het bezoek over de diverse erfgoedlocaties.

Voortgezet onderwijs

In 2023 bezochten leerlingen van het Pieter Zandt en het Carmel College ANNO en werd er een pilot gedraaid met Kunsteducatie Nederland.

Belangrijkste conclusies

- Bezoekersaantallen: het aantal leerlingen vanuit het voortgezet onderwijs gaat richting enkele honderdtallen. Het v.o. is momenteel geen focusdoelgroep voor ANNO gezien de formatie van het educatief team.
- Vernieuwing/uitbreiding: de koppeling tussen historie en actuele thema's als influencers en nepnieuws valt bij zowel leerlingen als docenten goed in de smaak.
De pilot met Kunsteducatie Nederland heeft een goed vo-basisaanbod van SAZ voor 2024 opgeleverd. Het faciliteren van workshops en externe partijen vraagt om goede kaders.

Vervolgonderwijs

In 2023 hebben diverse studentengroepen van Artez, Windesheim, de Open Universiteit Maastricht, Radboud Universiteit Nijmegen De bezoeken zijn vaak op maat en sluiten aan bij de specifieke wensen van opleidingen of sluiten thematisch aan bij het aanbod in ANNO [Thomas a Kempis].

Belangrijkste conclusies

- Bezoekersaantallen: 239 studenten bezochten ANNO.
- Participatie: het vervolgonderwijs is een interessante groep voor participatie in ANNO. Het blijft maatwerk per onderwijsinstelling en opleiding. De doelgroep en mate van participatie zijn waardevol, maar de inzet is arbeidsintensief. Zodoende zijn de beoogde aantallen gelimiteerd.
- Vernieuwing/uitbreiding: een samenwerking tussen de partners in ANNO is kansrijk voor een vast basisaanbod vervolgonderwijs. De focus ligt op 'het doen van historisch onderzoek'.

1.2.5 Communicatie

Merkidentiteit uitwerken en verstevigen

Q1 is een belangrijk kwartaal geweest voor de merkidentiteit van het museum; in dit kwartaal hebben we de ondertitel 'Museum in de Maak!' onderzocht en per 1 april 2023 is de nieuwe ondertitel 'Stadsmuseum Zwolle' in gebruik genomen met beoogd effect: de onduidelijkheid bij bezoekers over openstelling en identiteit is zeer sterk afgenomen.

In Q2 is de nieuwsbrief voor de scholen ontwikkeld met de nieuwe kinderstijl. Voor de zomer is een duidelijk herkenbare ANNO communicatielijn ingezet voor diverse programmaonderdelen. Zowel de Hanze als de wisselexpositie over Joan Derk in combinatie met de Museumregistratie gaf reden tot een piek in de persaandacht.

Online aanwezigheid

Er is aandacht geweest voor de vindbaarheid van ANNO op Google. Enkele webpagina's zijn verbeterd en vernieuwd. Er zijn diverse bloggers ontvangen via VisitZwolle.

De online uitingen zijn qua stijl en tone of voice in lijn gebracht met de offline uitingen.

Social media

De cijfers van afgelopen jaar geven een groeiend beeld: elk kwartaal is er groei geweest van het aantal volgers en van het berichtbereik. De stijl en inhoud van de posts is interessant genoeg om op tijdlijnen weergegeven te worden en er is een zoekvraag naar het museum.

Media jaarplanning

De merkidentiteit van ANNO is versterkt door diverse citydisplaycampagnes in Zwolle.

De vakanties, programmering en exposities genereerden veel media-aandacht in de lokale bladen, de *Stentor*, op blogs als Go-kids en Kidsproof en op Indebuurt.

Daarnaast verscheen ANNO in Op Weg in de Provincie, de NS Spoordeelwinkel, Paleis het Loo Museumspecial, de Brug en de Stadskoerier.

ANNO is met regelmaat te horen op Radio Zwolle met nieuwe programmering. En er is een vaste rubriek in het Zwols Historisch Tijdschrift tot stand gekomen.

De zomervakantiecampagne is verspreid naar 52 vakantieparken en hotels in en om Zwolle. Deze ontvingen een pakket van drie persberichten (Hanze expo, Hanze escape en zomervakantie), flyers van deze drie events en posters van de vakantie en de escape.

Public Relations

ANNO verbindt zich aan diverse organisaties en belanghebbenden in de stad. Zo is de directeur-bestuurder lid geworden van het Comité van Aanbeveling van Stichting Stinspark van Voorst tot Verder en van de Raad van Advies van Zwolle Marketing.

Ze heeft een inleiding verzorgd van een Fraterhuisacademie-bijeenkomst over de Koestraat in Zwolle en heeft de rol van dagpresentator vervuld tijdens de boekpresentatie Van Sonsbeeck – Een patriciërsfamilie schrijft geschiedenis.

1.2.6 Huisvesting

Alarmsysteem

Er zijn sinds de oplevering van het pand problemen met het alarmsysteem in ANNO. De opvolgingsdienst die wordt ingeschakeld bij een alarmmelding brengt met regelmaat een bezoek aan het pand buiten, maar ook tijdens openingstijden. Alarmering tijdens openstelling van het museum zorgt voor belemmering van het museumbezoek en voor onrust onder het personeel en de MeeMakers. De gemeente Zwolle werkt aan een oplossing. Deze problematiek loopt door tot in 2024.

Relatieve luchtvochtigheid

De hoge luchtvochtigheid in het pand baart zorgen. De omstandigheden in het Drostenhuis en op de Verdieping – de eerste etage van de nieuwbouw – zijn niet gunstig voor de museale objecten en archiefstukken.

In Q3 is er door de partners samen een duidelijk signaal afgegeven dat er iets moet veranderen aan de klimaatomstandigheden om de museale taak in het pand te kunnen blijven uitvoeren.

In Q4 is er aanhoudend aandacht geweest voor de luchtvochtigheid in het pand, die afwijkend is van de norm van 50% [+ of -5% marge]. Ondanks het sterke gezamenlijke signaal vanuit de partners in ANNO en de herhaaldelijke uiting van de zorgen en consequenties voor de collectie en de exploitatie, heeft dit niet tot de benodigde actie geleid.

Gevolgen voor ANNO zijn dat externe bruiklenen en ook -aanvragen onder druk staan. Het bemoeilijkt de inrichting en kwaliteit van wisselexposities in het Drostenhuis. Deze kwestie is zodoende tevens bepalend voor het welslagen van de strategische planvorming om onze autonome verdien capaciteit via programmering in het Drostenhuis te vergroten.

Het geplande inventarisatiebezoek door een onafhankelijke partij heeft uiteindelijk pas in het nieuwe jaar plaatsgevonden. Inzicht in de vervolgstappen is door de gemeente nog niet verstrekt.

1.3 Financiën

In onderstaande tabel zijn de financiën in hoofdlijnen weergegeven (in EUR):

Financiën op hoofdlijnen (in EUR)		
	2023	2022
Baten	1.265.393	1.470.919
Lasten	1.496.377	1.528.986
Saldo baten en lasten	-230.984	-58.067
Financiële baten en lasten	-3.036	-3.021
Exploitatiesaldo	-234.020	-61.088
<i>Ratio's</i>		
Personele last versus baten	48%	34%
Exploitatierendement	-18%	-4%
Eigen vermogen	13.183	247.204
Algemene (niet bestemde) reserve	-13.183	47.689
Percentage niet bestemde reserve t.o.v. baten	-1%	3%
Kasstroom	-177.006	-273.432
Solvabiliteitsratio EV/TV	1%	51%

Toelichting

Het jaar 2023 is met een negatief resultaat van EUR 234.020 afgesloten. Dit was op voorhand voorzien. Sinds de voorbereiding op de totstandkoming van ANNO was het duidelijk dat de exploitatie na opening niet kostendekkend zou zijn. Afgesproken is om eerst een aanwezige eigen reserve te benutten en werkende weg afspraken te maken over welke subsidie hoort bij een kostendekkende exploitatie, met voldoende ruimte om de ambities waar te maken.

In samenspraak met de Raad van Toezicht is de keuze gemaakt om het exploitatietekort te dekken vanuit de in 2020 en 2021 opgebouwde reserves. Het eigen vermogen is na verwerking van het verlies 2023 13.183 EUR. Met het voorziene tekort op de begroting van 2024 zal het eigen vermogen negatief worden. Stichting Allemaal Zwolle is in goed gesprek met gemeente Zwolle om hier een oplossing voor te vinden voor de lange termijn.

De volgende aspecten hebben invloed gehad op de financiële positie van 2023:

- + Entreegelden/bezoekersaantallen

Bezoekersaantallen 2022 en 2023			
	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Totaal aantal bezoekers betalend	3.634	16.000	10.058
Totaal aantal niet betalende bezoekers	25.621	15.000	31.020
Totaal aantal bezoekers evenementen/activiteiten	7.534	12.000	5.757
TOTAAL	36.789	43.000	46.835

De vakantieprogrammering [vooral in de voorjaars-, herfst- en kerstvakantie] heeft een grote impuls gegeven aan het betaald bezoek. Zodra het buiten zonniger wordt, daalt het aantal bezoekers [mei en juni]. De natte zomer, in combinatie met de lancering van de Hanze-expositie heeft daarentegen voor goede aantallen gezorgd. De betalende bezoekersaantallen en de hieraan verwante entreegelden zijn niet overeenkomstig de begroting. Hier zijn diverse verklaringen voor aan te wijzen: het nog niet accepteren van de Museumkaart [door de vertraagde museumregistratie] is de voornaamste.

De aantallen niet betalende bezoekers liggen in lijn met het voorgaande jaar. Dit resultaat is geboekt ondanks dat ANNO niet heeft deelgenomen aan evenementen waar naamsbekendheid door vrije inloop centraal stond. Het eindresultaat is een verdubbeling ten opzichte van begroot.

Het aantal bezoekers evenementen/activiteiten wordt gevormd door de tuinevenementen [Beiaardfestival, Tuin sessies en Popronde] en de Hanzesatellieten [Peperbus, Sassenpoort, Schepen zaal en Hanzeprogrammering].

De totaalaantallen bezoekers komen uit boven de begroting. De begroting – bijgestelde businesscase – is echter wat betreft de verhouding betaald/onbetaald bezoek nog steeds overambitieuze geweest. 2023 is wat betaald bezoek betreft niet representatief voor 2024. De acceptatie van de Museumkaart, in combinatie met de wisselexposities in het Drostenhuis in 2024 zal een ander resultaat schetsen qua bezoekersaantallen en -inkomsten in ANNO. De aantallen ‘onbetaald bezoek’ en ‘andere activiteiten’ ambiëren we voort te zetten. Door de acceptatie van de Museumkaart kunnen we ANNO als gastvrije [gratis] locatie sterker in de promotie zetten. Het gratis deel vormt vanaf 2024 een plus op ons merk in plaats van een belemmering voor de exploitatie.

+ Horecaomzet

De resultaten 2023 zijn niet overeenkomstig begroting. Een stijging van het museumbezoek brengt een hogere horecaomzet met zich mee. De positieve zomermaanden en de maand december zijn echter niet voldoende geweest om de tegenvallende omzet van de overige maanden te compenseren.

De horeca heeft in het laatste kwartaal last gehad van personeelstekort [gedeeltelijk door ziekte] waardoor ANNO Café een drietal dagen gesloten is geweest voor publiek.

Voor 2024 wordt er geanticipeerd op personeelstekort, logistiek, werkwijze en acquisitie om tot omzetstijging te komen. Piekmomenten tijdens het seizoen worden opgevangen met extra personeel via inhuur [besparing loonkosten vast personeel]. De routing en barindeling worden herzien en er wordt meer aandacht besteed aan het gastvrij benaderen van de bezoeker. De acquisitie en promotie van verhuur en banqueting bieden kansen om de omzet verder te laten stijgen.

+ Personeelskosten

Het personeelsbestand is aangevuld conform begroting. Met een hoger dan begroot aantal fte (10,16 t.o.v. 9,53) zitten we qua brutolonen [inclusief sociale lasten en pensioenkosten] onder begroot budget. Desondanks is er een piek zichtbaar in de overige personeelskosten, die te verklaren is door tegenvallende kosten voor de verzuimverzekering: na-verrekening 2023 16.208 EUR en na-verrekening 2022 6.938 EUR. Er zijn maatregelen getroffen de kosten voor de verzuimverzekering voor 2024 te beperken.

+ Kosten activiteiten

De uitgaven voor programmering liggen zoals verwacht boven begroting. Dit heeft te maken met extra uitgaven die zijn gedaan voor het Hanzejaar. De uitgaven en subsidie-inkomsten zijn in beeld gebracht en de uitgaven voor het najaar zijn beheerst. We overschrijden het budget met ongeveer 25.000 wat voornamelijk te verklaren is door een door de organisatie vergeten factuur voor de partnerbijdrage aan het Stadsfestival à 20.000 EUR uit 2022.

+ Boekverlies activa

In december deed een kans zich voor de SRV wagen te verkopen. Dit zorgt voor een boekwaardeverlies van 22.931 EUR.

Het duurzaam herbesteden van de SRV wagen is verkend, maar de uitkomsten komen niet overeen met de keuzes die in ANNO gemaakt worden.

In de jaarrekening worden de baten en lasten verder gespecificeerd en toegelicht.

Vermogensbeleid

Stichting Allemaal Zwolle is een professionele non-profitorganisatie, grotendeels afhankelijk van gemeentelijke subsidie. Om ervoor te zorgen dat SAZ haar middellange en langlopende verplichtingen (voor bijvoorbeeld meerjarige projecten) kan nakomen – ook als de inkomsten tegenvallen – zijn financiële reserves noodzakelijk.

Er zijn in de aanloop met de gemeente Zwolle afspraken gemaakt over het benutten van het eigen vermogen om de verwachte exploitatietekorten op te vangen. Door het exploitatietekort over 2023 is het saldo van reserves en fondsen gedaald tot EUR 13.183.

- + Algemene reserve

De algemene reserve wordt gevormd door een toevoeging of onttrekking vanuit het jaarlijkse resultaat en dient om risico's in algemene zin op te vangen.

- + Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves betreffen het deel van het eigen vermogen dat door het bestuur is afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan. Een bestemmingsreserve wordt gevormd ten laste van de algemene reserve op grond van een bestuursbesluit daartoe.

- + Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen betreffen het deel van het eigen vermogen dat door derden is afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan.

Begroting 2024

Vooruitkijkend naar de begroting 2024 zijn de verwachte omzet, kosten en het verwachte resultaat af te leiden uit onderstaande tabel:

Begroting ANNO 2024 - in euro's	
ANNO	Begroting 2024
<i>Baten</i>	
Subsidie Gemeente Zwolle	1.047.086
Entreegelden	88.833
Opbrengst activiteiten	191.950
Horeca opbrengsten (netto)	88.100
Totaal baten	1.415.970
<i>Lasten</i>	
Personeelskosten	698.735
Huisvestingskosten	307.023
Organisatiekosten	232.982
Afschrijvingskosten	11.272
Kosten activiteiten	258.785
Kosten inrichting ANNO	-
Totale lasten	1.508.797
Bedrijfsresultaat	-92.827
Financiële baten & lasten	-
Exploitatieresultaat	-92.827
Inschatting stand reserve 1-1	13.020
Mutatie boekjaar	-92.827
Geraamde stand reserve 31/12	-79.807
Liquiditeiten	43.443
Formatie (in FTE)	11,40

1.4 Personeel

De fte omvang van de organisatie is 10,16 [2022: 8,95].

De formatie bij SAZ is per 31 december 2023 als volgt:

Bezetting op 20231231		
	uren	fte
Directeur-bestuurder	36	1,00
Floormanager	36	1,00
Programmeur 12+	16	0,44
Ondersteuning programmering	20	0,56
Projectleider tentoonstellingen	20	0,56
Communicatieadviseur	32	0,89
Ondersteuning communicatie	8	0,22
Educatief bouwer/programmeur t/m 12	24	0,67
Ondersteuning educatie	8	0,22
Vrijwilligerscoördinator	24	0,67
Front office 1	24	0,67
Front office 2	24	0,67
Horeca 2	18	0,50
Horeca 3	24	0,67
Facilitair medewerker	24	0,67
Vervanging horeca/front office	28	0,77
Totaal	366	10,16

Aan het begin van het jaar is een groot aantal nieuwe personeelsleden gestart, voornamelijk voor uitvoerende ondersteuning bij de programmering, communicatie en in de horeca. Het personeelsbestand is gedurende het jaar relatief constant gebleven: de lacunes van vertrekkend personeel zijn met ZZP inzet ingevuld.

MeeMakers

Vrijwilligersbestand

De groep MeeMakers van ANNO is gedurende het jaar 2023 stabiel gebleven [van 40 in Q1 naar 45 in Q4].

Er worden continu nieuwe vrijwilligers geworven voor de reguliere functies. In aanvulling hierop worden thema's als de Hanze aangegrepen om een extra impuls te geven aan de werving.

ANNO biedt daarnaast ruimte aan maatschappelijke stagiairs. Zij worden vooral tijdens de vakantieperiodes ingezet.

Communicatie

In 2023 is er eens per maand een informatiebijeenkomst georganiseerd, waar actuele praktische en inhoudelijke zaken worden besproken. Er wordt daarnaast ook een maandelijkse nieuwsbrief verstuurd.

Er is zowel een Smoelenboek-spel als een fysiek Smoelenboek gerealiseerd om elkaar beter te leren kennen.

Activiteiten en scholing

Er zijn door het jaar heen met regelmaat activiteiten voor de vrijwilligers: de nieuwjaarstoost, de jaarlijkse BBQ, de zomertoost en de kerstviering met kersttentie.

Er zijn veel culturele en erfgoedbezoekjes geweest: aan het Hopmanshuis, de Lieve Vrouwenbasiliek, het Hermanbroodmuseum, het Kamperpoort Museum, het Thomas a Kempis museum, deelname aan een stadswandeling over de moderne devotie en aan een stadswandeling over de Hanze, bezoek aan Panorama Hanze en aan de Statenzaal.

Een groepje van zes vrijwilligers heeft samen met de directeur de Hanze Escape De Roof getest. De vrijwilligers hebben deelgenomen aan de try-out van de Kerstvoorstelling in het Drostenhuis.

Door het jaar heen zijn er diverse inhoudelijke en dienstverleningstrainingen aangeboden door de partners van Team Erfgoed van de gemeente Zwolle en door Collectie Overijssel. In de aanloop naar de zomervakantie is er een aparte training geweest voor de publieksprogrammering <12 jaar.

Daarnaast zijn er voor de rondleiders speciale bijeenkomsten. Zij hebben deel kunnen nemen aan een externe training over interactief rondleiden en een over 'Object Based Learning'. Op 12 mei

Vrijwilligersbeleid

Het vrijwilligersbeleid herzien en er is een handleiding met algemene en praktische informatie geschreven.

Voor alle vrijwilligers van ANNO is een VOG verklaring aangevraagd.

1.5 Risico's

De volgende bedrijfsrisico's zijn te benoemen:

+ Begroot tekort

Het negatieve resultaat van 2023, het minimale eigen vermogen en het begroot tekort voor 2024 vragen om nadere toelichting. Het negatief resultaat van 2023 was voorzien. De gestegen huisvestings-, energie- en personeelskosten houden geen trend met de indexering. De eigen verdien capaciteit is – door het ontbreken van de Museumkaart en een lagere horecaomzet – in dit boekjaar minimaal.

Ook het eigen vermogen is aan het eind van dit boekjaar minimaal; dit is zoals gezegd conform afspraak met de gemeente Zwolle. Eerst een aanwezige eigen reserve benutten en werkende weg afspraken te maken over welke subsidie hoort bij een kostendekkende exploitatie, met voldoende ruimte om de ambities waar te maken.

De flexibiliteit om het begroot tekort zelf op te vangen is gering. Huisvestingskosten en personele kosten liggen immers contractueel vast. Bezuinigingen op marketing en programmering zullen de positionering en bezoekersambities schaden.

De gemeente Zwolle is altijd op de hoogte geweest van een tekort van 100.000 EUR op de begroting voor 2024 en heeft hier de nodige maatregelen voor getroffen. Er zal een sluitende begroting tot stand komen door aanvulling van de gemeentelijke subsidie met bovengenoemd bedrag (collegebesluit mei 2024).

+ Liquiditeit

De liquiditeitspositie is zwak. Er zijn liquiditeitsproblemen ontstaan in het eerste halfjaar van 2024. Maandelijks wordt de ontwikkeling van de liquiditeit kritisch gevolgd. Er is afstemming tussen SAZ en de gemeente Zwolle om de positie te verstevigen. Waar mogelijk zijn en worden afspraken gemaakt met leveranciers over betalingstermijnen. Desalniettemin straalt de zwakke liquiditeitspositie negatief af op de organisatie en zorgt het voor onrust en zorg.

+ Relatieve luchtvochtigheid

SAZ is in afwachting van aanpassingen aan het luchtbehandelingssysteem in het Drostenhuis door de gemeente Zwolle als gebouweigenaar. In samenspraak met Collectie Overijssel en andere collectie-eigenaren worden de omstandigheden en de conditie van de objecten nauwlettend in de gaten gehouden. Wanneer de realisatie van de noodzakelijke aanpassingen te lang op zich laat wachten, leidt dit in het ergste geval tot sluiting van ANNO. SAZ spreekt het vertrouwen uit dat de betrokken partijen binnen de gemeente Zwolle hun verantwoordelijkheid zullen nemen om dit probleem definitief uit de wereld te helpen.

1.6 Vooruitblik

Ontwikkelingen die we voor 2024 voorzien en die van invloed zijn op SAZ:

- + **Museumregistratie**
Vanaf januari 2024 accepteert ANNO de Museumkaart. Dit genereert meer bezoekers en hogere inkomsten door entreegelden.

- + **Wisselexposities**
Vanaf 2024 organiseert SAZ ten minste één wisselexpositie per jaar in het Drostenhuis. Dit geeft extra aanleiding tot marketingaandacht voor ANNO en stimuleert het [betaalde] herhaalbezoek.

- + **Structurele financiering**
Voor 2024 wordt een sluitende exploitatie verwacht door aanvulling van de gemeentelijke subsidie. De financiële positie in de meerjarenperiode 2025-2028 is op dit moment nog onzeker. SAZ is vanaf de aanloop tot openstelling met de gemeente Zwolle in gesprek over de exploitatie en over passende meerjarige financiering om de basisopdracht van ANNO te kunnen blijven vervullen. SAZ vertrouwt op de erkenning van de publieke waarde van ANNO en op een inzet om de maatschappelijke rol voor Zwolle te kunnen blijven vervullen. Mocht dit vertrouwen onverhoopt eenzijdig worden opgezegd, ziet SAZ zich genoodzaakt zich te beperken tot activiteiten aan de Melkmarkt 41. De rol die zij speelt op het gebied van erfgoededucatie buiten de muren, op het gebied van publieksprogrammering in de wijken en die zij speelt voor de satellietlocaties in de stad, zal verdwijnen. Daarnaast zal gekeken moeten worden naar een realistische verhouding tussen het gratis toegankelijke – 60% van het museum – en betaalde deel van ANNO; uitgaande van behoud van dit basisconcept als uitgangspunt.

2. Jaarrekening

2.1 Balans per 31 december 2023

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (voor resultaatbestemming)

	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa (1)				
Inventaris		16.659		43.976
Vlottende activa				
Vorraden (2)		16.663		7.500
Vorderingen (3)				
Debiteuren	56.555		22.184	
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	16.230		18.069	
Overige vorderingen	36.163		12.917	
Overlopende activa	111.386		67.825	
		220.334		120.995
Liquide middelen (4)		130.834		307.840
		<u>367.831</u>		<u>436.335</u>
		<u>384.490</u>		<u>480.311</u>

	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Reserves en fondsen	(5)			
Algemene reserve	13.183		47.689	
Bestemmingsreserves	-		199.515	
		13.183		247.204
Kortlopende schulden	(6)			
Crediteuren	138.305		110.878	
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	27.382		18.880	
Overige schulden	154.472		28.045	
Overlopende passiva	51.148		75.304	
		371.307		233.107
		<u>384.490</u>		<u>480.311</u>

2.2 Staat van Baten en Lasten over 2023

		Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
Baten				
Subsidies gemeente Zwolle	(7)	882.098	874.901	853.496
Opbrengst totstandkoming ANNO	(8)	-	-	459.134
Opbrengst activiteiten	(9)	271.588	164.165	92.562
Horeca	(10)	111.707	131.720	65.727
Som der baten		1.265.393	1.170.786	1.470.919
Lasten				
Besteed aan de doelstellingen				
Totstandkoming ANNO	(11)	-	-	459.136
Kosten activiteiten	(12)	365.729	239.700	189.043
Horeca	(13)	51.338	51.931	30.261
		417.067	291.631	678.440
Kosten van beheer en administratie				
Personeelslasten	(14)	609.942	592.838	497.059
Afschrijvingen	(15)	33.202	10.300	10.791
Huisvestingslasten	(16)	259.039	297.808	106.143
Organisatiekosten	(17)	177.127	200.878	236.553
		1.079.310	1.101.824	850.546
Saldo voor financiële baten en lasten		-230.984	-222.669	-58.067
Financiële baten en lasten	(18)	-3.036	-2.060	-3.021
Saldo		-234.020	-224.729	-61.088
Resultaatbestemming				
Algemene reserve		-34.505	-224.729	-
Bestemmingsreserves		-199.515	-	-61.088
		-234.020	-224.729	-61.088

2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

ALGEMEEN

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Allemaal Zwolle bestaan voornamelijk uit: het verwerven, behouden, onderzoeken, presenteren, documenteren en bekendheid geven aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoeg, door exploitatie van de panden aan de Melkmarkt 41 in Zwolle die toegankelijk voor het publiek zijn. [Statuten Stichting Allemaal Zwolle, 28 februari 2022].

Continuïteit

Het financieel resultaat over 2023 is negatief. Het eigen vermogen bedraagt daardoor eind 2023 €13.183. Voor 2024 is er een tekort op de begroting voorzien, waardoor het eigen vermogen negatief zou worden. De gemeente Zwolle heeft als doel het behouden van een brede culturele basisinfrastructuur met een gedifferentieerd en gevarieerd aanbod voor een breed publiek. Gezien de financiële zorgen waar bij enkele instellingen sprake van is, heeft de gemeente Zwolle besloten om in 2024 een aanvullende subsidie uit te keren.

Verder blijkt uit het raadsvoorstel van de gemeente Zwolle van mei 2024 dat de gemeente de verwachte afwijkingen in de begrotingsprogramma's ten laste brengt van de algemene concernreserve. Hierdoor wordt het geprognosticeerde resultaat 2024 nihil. Daarnaast verwerkt de gemeente de structurele en meerjarig incidentele begroting van de beleidsrapportage posten in de begroting van 2025 en verder.

Het bestuur is van mening dat onder andere vanwege de voorgenomen besluiten de continuïteit van de organisatie is gewaarborgd. De jaarrekening is derhalve opgesteld op basis van continuïteitsveronderstelling.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Allemaal Zwolle is feitelijk en statutair gevestigd op Melkmarkt 41 te Zwolle en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 70015082.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Algemeen

Stichting Allemaal Zwolle is in het kader van de jaarverslaggeving te typeren als een kleine organisatie zonder winststreven [OZW]. Bij de opstelling van de jaarrekening zijn de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven toegepast. Het betreft dan richtlijn CJK C1 van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De jaarrekening is opgesteld volgens de principes van het baten en lastenstelsel. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld. Informatie over het bestuur, de doelstellingen, plannen, activiteiten en [bijzondere gebeurtenissen aangaande Stichting Allemaal Zwolle zijn opgenomen in het jaarverslag.

De grondslagen voor de bepaling van vermogen en resultaat zijn gebaseerd op het uitgangspunt van historische kostprijs. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

+ Voorraden

De voorraden gereed product en handelsgoederen bestaan uit de voorraad van de museumwinkel en de horeca en worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde.

+ Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

+ Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

+ Reserves en fondsen

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht. De aard van de bestemmingsreserves wordt later toegelicht.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

Subsidieverplichtingen worden op de balans als schuld gepresenteerd. Indien subsidieverplichtingen zijn nagekomen worden de uitgaven en de opbrengsten in het boekjaar waarin zij zijn besteed in de staat van baten en lasten zichtbaar gemaakt.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat [saldo] wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Indien aan bestemmingsreserve[s] respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

+ Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarin de opbrengsten zijn gedeerd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

+ Lasten algemeen

De personeelskosten en andere kosten worden toegerekend aan de bestedingen in het kader van de doelstelling, de kosten van werving van baten aan de beheerkosten.

+ Afschrijvingen

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

+ Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

2.4 Toelichting op de balans per 31 december 2023

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Inventaris
	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2023</i>	
Aanschaffingswaarde	62.437
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-18.460
	<u>43.977</u>
<i>Mutaties</i>	
Investeringsen	9.383
Desinvesteringen	-48.927
Afschrijving desinvesteringen	22.497
Afschrijvingen	-10.271
	<u>-27.318</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2023</i>	
Aanschaffingswaarde	22.893
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-6.234
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>16.659</u>
<i>Afschrijvingspercentages</i>	
	%
Inventaris	20-50

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
2. Voorraden		
Gereed product en handelsgoederen	<u>16.663</u>	<u>7.500</u>

Een voorziening voor incourantheid wordt niet noodzakelijk geacht. Dit betreft de voorraad museumwinkel en horeca.

3. Vorderingen

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Debiteuren		
Debiteuren	56.555	22.184
	<u>56.555</u>	<u>22.184</u>
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	16.230	18.069
	<u>16.230</u>	<u>18.069</u>
<i>Omzetbelasting</i>		
Omzetbelasting dit jaar	24.909	28.114
Omzetbelasting oudere jaren	-8.679	-10.045
	<u>16.230</u>	<u>18.069</u>
	<u>16.230</u>	<u>18.069</u>
Overige vorderingen		
Vriendenloterij	3.246	-
Hanze Experience	25.000	-
Stichting Diorapthe - slottermijn ANNO	-	10.000
Gemeente Zwolle - BHV	7.917	2.917
	<u>36.163</u>	<u>12.917</u>
	<u>36.163</u>	<u>12.917</u>
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde assurantiepremie	8.204	959
Borg loods - stalling SRV wagen	-	980
Vooruitbetaalde huisvestingskosten eerste kwartaal 2024 / 2023	66.336	63.478
Overige vooruitbetaalde kosten	36.846	2.408
	<u>111.386</u>	<u>67.825</u>
	<u>111.386</u>	<u>67.825</u>
4. Liquide middelen		
Rabobank	119.433	298.002
Kas	10.526	7.430
Gelden onderweg	875	2.408
	<u>130.834</u>	<u>307.840</u>
	<u>130.834</u>	<u>307.840</u>

PASSIVA

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve ten behoeve van de continuïteit van de Stichting. De bestemmingsreserve activa wordt gevormd voor de aanschaffingswaarde van de investeringen. Dit vermogen is niet direct beschikbaar. De bestemmingsreserve Aanloopverliezen is gevormd voor voorziene aanloopverliezen voor het concept ANNO in 2022-2024 en onvoorziene tegenvallers die niet in de projectbegroting kunnen worden opgevangen.

5. Reserves en fondsen

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
5. Reserves en fondsen		
Algemene reserve	13.183	47.689
Bestemmingsreserves	-	199.515
	<u>13.183</u>	<u>247.204</u>
	2023	2022
	€	€
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	47.688	-
Mutatie	-	47.689
Resultaatbestemming	-34.505	-
Stand per 31 december	<u>13.183</u>	<u>47.689</u>

Vooruitlopend op de resultaatbestemming zijn de beoogde mutaties in het eigen vermogen verwerkt. Het verlies over 2023 is in mindering gebracht op de Algemene reserve.

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve Vaste activa	-	60.603
Bestemmingsreserve Aanloopverliezen ANNO	-	138.912
	<u>-</u>	<u>199.515</u>
	2023	2022
	€	€
Bestemmingsreserve Vaste activa		
Stand per 1 januari	60.604	60.603
Resultaatbestemming	-60.604	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>60.603</u>

6. Kortlopende schulden

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Crediteuren		
Crediteuren	138.305	110.878
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	15.538	13.750
Pensioenen	11.844	5.130
	<u>27.382</u>	<u>18.880</u>
Overige schulden		
Fonds Cultuurparticipatie "Stinspark"	-	4.111
Gemeente Zwolle - De verhalen van Zwolle -	-	23.934
Gemeente Zwolle - Budgetsubsidie 2024	100.000	-
Gemeente Zwolle- Nalatenschap van Joan Derk van der Capellen	14.472	-
Mondriaan Fonds - Erfgoed Starters	40.000	-
	<u>154.472</u>	<u>28.045</u>

Dit betreft de subsidieverplichting die de Stichting heeft op projecten die doorlopen na balansdatum. De ontvangen bijdragen worden toegevoegd aan deze post binnen de vlottende passiva. Bestedingen worden aan deze post onttrokken.

De in 2023 gerealiseerde projecten worden in het bestuursverslag en de exploitatie nader gespecificeerd.

Overlopende passiva

Vakantiegeld	15.476	12.474
Vakantiedagen	15.720	10.000
Accountantskosten	6.000	14.500
Nettoloon	-	1.673
Huisvestingskosten	5.000	15.106
Nog te betalen administratiekosten	8.000	5.500
Nog te verzenden creditnota's	-	6.250
Nog te ontvangen facturen	952	9.801
	<u>51.148</u>	<u>75.304</u>

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Huur

Per 14 februari 2022 is met de gemeente Zwolle een langdurige huurovereenkomst ingegaan voor de percelen aan de Melkmarkt 41 en Voorstraat 32-34 te Zwolle ten behoeve van de uitoefening van een museum inclusief daaraan ondergeschikte en ondersteunende voorzieningen annex vergader- en kantoorruimte voor haar eigen personeel en overige activiteiten.

Deze overeenkomst is aangegaan voor de duur van 10 jaar lopende tot en met 13 februari 2032. In overeenstemming met artikel 3.2 wordt een ingroeimodel voor de huur toegepast, te weten:
In 2022 50% van de jaarhuur, zijnde € 22.391.
In 2023 85% van de jaarhuur, zijnde € 38.064.
Vanaf 2024 wordt de volledig geïndexeerde jaarhuur in rekening gebracht.

Naast de huurprijs zal aan huurder een bijdrage worden gevraagd in de kapitaalslasten voor de verbouwing en inrichting groot € 74.950 per jaar/ gedurende 25 jaar. Deze bijdrage in de kapitaalslasten wordt niet geïndexeerd en is verschuldigd vanaf 1 januari 2023. In het geval de huurovereenkomst wordt opgezegd door huurder treden huurder en verhuurder in overleg over de afwikkeling van de bijdrage in de investering.

Tevens wordt aan huurder een bijdrage in rekening worden gebracht voor de investering in de keuken/horecaruimte groot € 27.543 per jaar. Deze bijdrage wordt niet geïndexeerd en is verschuldigd vanaf 1 januari 2023. In het geval de huurovereenkomst binnen 10 jaar na de ingangsdatum wordt opgezegd dient huurder het restant van de bijdrage in een keer terug te betalen.

Naast de hierboven genoemde bijdragen is huurder een vergoeding verschuldigd voor de servicekosten. Dit op basis van een voorschot met latere verrekening van de werkelijk gemaakte kosten.

2.5 Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2023

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	€	€
7. Subsidies gemeente Zwolle		
Gemeente Zwolle	882.098	853.496
<p>De gemeente Zwolle heeft - kenmerk 0193ESUITE2848422022 - de subsidieaanvraag voor het jaar 2023 vastgesteld op € 882.098. De aanvraag voor vaststelling moet voor 1 juni 2025 zijn ingediend bij de Gemeente Zwolle.</p> <p>De subsidie over het boekjaar 2022 is door de gemeente Zwolle vastgesteld op 11 juli 2024 voor een bedrag groot € 853.496. Kenmerk 119858-2021 / SA 47012885 en SA 47009520.</p>		
8. Opbrengst totstandkoming ANNO		
Opbrengst totstandkoming ANNO	-	459.134
9. Opbrengst activiteiten		
Overige subsidies	179.331	54.622
Educatie	9.085	600
Museumwinkel	16.020	14.826
Verhuur ruimtes	15.015	3.950
Entreegelden	43.680	18.564
Museale arrangementen	8.457	-
	271.588	92.562

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	€	€
10. Horeca		
Horeca	111.707	65.727

Dit betreft de opbrengst van de na de opening opgestarte horecaactiviteiten in een afzonderlijke ruimte van het museum.

Besteed aan de doelstellingen

11. Totstandkoming ANNO

Totstandkoming ANNO	-	459.136
---------------------	---	---------

12. Kosten activiteiten

Educatie	63.409	47.728
Participatie	300	48.197
Programmering	267.397	79.774
Inkoop publieksactiviteit	26.961	767
Nieuwe initiatieven	243	7.750
Museumwinkel	7.419	4.827
	<u>365.729</u>	<u>189.043</u>

Een inhoudelijke toelichting op de activiteiten is opgenomen in het bestuursverslag.

13. Horeca

Horeca	51.338	30.261
--------	--------	--------

14. Personeelslasten

Lonen en salarissen	433.134	351.937
Sociale lasten	80.033	64.477
Pensioenlasten	40.102	36.296
Overige personeelslasten	56.673	44.349
	<u>609.942</u>	<u>497.059</u>

Lonen en salarissen

Bruto lonen	427.414	344.750
Mutatie vakantiedagenverplichting	5.720	10.000
Ontvangen ziekengelduitkeringen	-	-2.813
	<u>433.134</u>	<u>351.937</u>

Sociale lasten

Premies sociale verzekeringswetten	80.033	64.477
------------------------------------	--------	--------

Pensioenlasten

Pensioenlasten	40.102	36.296
----------------	--------	--------

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	€	€
<i>Overige personeelslasten</i>		
Reis- en verblijflasten	9.690	8.277
Scholing	3.331	415
Werving en selectie	3.740	19.972
Kantinelasten	2.182	1.481
Overige personeelskosten	5.586	8.443
Stage en vrijwilligersvergoeding	3.496	2.365
Verzuimverzekering	28.648	3.396
	<u>56.673</u>	<u>44.349</u>

Bezoldiging van (voormalige) bestuurders en commissarissen

De leden van de Raad van Toezicht hebben per persoon in 2023 een vergoeding ontvangen van € 1.900 (2022: € 1.800).

Personeelsleden

Het gemiddeld aantal fte over 2023 is 11,06 (2022: 8,25).

15. Afschrijvingen

Materiële vaste activa	10.271	10.791
	<u>10.271</u>	<u>10.791</u>
Boekverlies	22.931	-
	<u>33.202</u>	<u>10.791</u>

Overige bedrijfslasten

16. Huisvestingslasten

Huur onroerende zaak	100.900	83.864
Energiekosten	45.517	22.151
Kapitaalslasten	102.493	-
Overige huisvestingslasten	10.129	128
	<u>259.039</u>	<u>106.143</u>

17. Organisatiekosten

Accountantslasten	5.000	33.120
Administratielasten	32.774	34.227
Inhuur extern personeel	14.635	56.522
Juridische lasten	-	754
Verzekeringen	13.850	10.628
Vergaderkosten RVT en advies-	2.997	5.234
Kleine aanschaffingen	4.528	10.519
Automatiseringskosten	14.197	17.983
Kantoorbenodigdheden	1.116	1.030
Telefoon en internetkosten	6.807	7.731
Vacatievergoeding RVT	7.850	7.200
PR en communicatie	66.246	43.715
Representatie en overig	1.425	3.245
transporteren	<u>171.425</u>	<u>231.908</u>

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	€	€
Transport	171.425	231.908
Overige algemene lasten	5.702	4.645
	<u>177.127</u>	<u>236.553</u>
18. Financiële baten en lasten		
Rentelasten en soortgelijke lasten	-3.036	-3.021
<i>Rentelasten en soortgelijke lasten</i>		
Rente en bankkosten Rabobank	1.389	2.000
Overige bankkosten	1.647	1.021
	<u>3.036</u>	<u>3.021</u>

2.6 Wet normering topinkomens

Op grond van de WNT dient een aantal gegevens verplicht openbaar te worden gemaakt. De WNT is van toepassing op Stichting Allemaal Zwolle. Het voor Stichting Allemaal Zwolle toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	G. Greving - Parmentier
Functiegegevens Directeur-bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	61.190
Beloningen betaalbaar op termijn	7.359
<i>Subtotaal</i>	<i>68.549</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	68.549
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2022	
bedragen x € 1	G. Greving - Parmentier
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	15/08 – 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	20.699
Beloningen betaalbaar op termijn	2.709
<i>Subtotaal</i>	<i>23.407</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	82.258
Bezoldiging	23.407

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Gegevens 2023	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	
H. de Carpentier Wolf	Voorzitter
J. de Jong	Lid
M. Pruim	Lid
T. Geurtse	Lid

BIJLAGE Bezoekerswaardering doorlopende en incidentele programmering

De bezoekerswaardering is tot stand gekomen door korte evaluatiegesprekken door het personeel en de vrijwilligers met bezoekers en met eventuele samenwerkingspartners. En door bundeling van de uitkomsten tijdens de structurele, interne evaluatiemomenten.

De activiteiten zijn weergegeven in volgorde van programmering in het jaar 2023.

Activiteiten 6 t/m 12-jarigen

Activiteit	Doelgroep	Waardering	Toelichting
Zwolse Machtwacht	Families 260 deelnemers	++	++ Zeer positief beoordeeld door publiek ++ Sluit aan bij MeeMaakconcept (en bij status/opbouw educatief programma) +/- Inhoudelijke link aanwezig (personages uit de Zwolse geschiedenis) maar niet heel sterk
Geleide workshop - Een buste voor - Jij aan de macht [koppeling met Machtwacht]	6 t/m 12 jarigen	+/-	+ Positieve reactie publiek/ veel animo (bekende workshopgever, workshops altijd vol) - Inhoudelijke link met collectie/ Zwols verhaal dit keer zwak - Jij aan de macht sloot wel mooi aan bij MeeMaakgedachte (zelf onderdeel worden van en macht hebben, gekoppeld aan stemmogelijkheid kidslogo) maar was eenmalige activiteit die aansloot bij meemaken/ bepalen kidslogo
Geleide workshop Hoog in het Vaandel		++	Inhoudelijke koppeling met Voorst/collectiestuk/ + Zwols verhaal goed + Veel animo voor (vol) + Ruimte voor reflectie kind ahv historisch gegeven (symboliek) Verbeterpunt: opstartverhaal was goed, maar wellicht nog sterker geweest indien interactief verteld
Geleide workshop Monnikenwerk		+++	++ Inhoudelijk veruit de sterkste link met collectie Thema trok wel minder bezoekers (70% bezetting) + Collectiestuk dat speciaal uit archief was gehaald trok ook andere doelgroepen aan (mooi extraatje)

Ontdekhoek		+	<ul style="list-style-type: none"> + Positieve reacties publiek, veel animo [vrije inloop] Langdurig verblijf / sluit aan bij wens bezoeker + Aanwezigheid kind in Ontdekhoek die opdrachten uitlegd,e kwamen veel reacties op [interessant gegeven] Meemaak-kids in vakanties?? + Inhoudelijke aansluiting bij collectie / Zwolse historie [ongeleid] overal gewaarborgd Verbeterpunt: <ul style="list-style-type: none"> - Ontdekhoek behoeft nog wel iets meer 'body'. Nu nog zeker niet optimaal [groeimodel] - Begeleiding bij Ontdekhoek [toelichting/ extra uitdagen] nu nog verre van optimaal [vraagt training begeleiders]
Wandeling Op pad naar de poortwachter i.s.m. Sassenpoort		+/-	<ul style="list-style-type: none"> - Leuke samenwerkingsactiviteit met andere erfgoedpartij - Veel animo en positieve reacties - Qua opbrengsten niet interessant [alle inkomsten zijn nagenoeg ten goede gekomen aan Poort i.v.m. inhuren gids + entreekosten poort] - Maar voor de afwisseling in aanbod wel een keer leuk om mee af te wisselen/ als extraatje

Activiteiten 12+

Activiteit	Doelgroep	Waardering	Toelichting
Audiotour Vrouwen om van te houden	18+ ruim 400	+	<ul style="list-style-type: none"> ++ Inhoudelijk sterk + Samenwerking met Vrouwenhuis en ZwolleUnlimited + Hoog bereik + Koppeling met inhoud in het museum
Tentoonstelling 300 jaar Joods Leven	12-99	++	<ul style="list-style-type: none"> ++ Zeer positief beoordeeld door publiek ++ Sluit aan bij MeeMaakconcept. Samen met

[zes maanden]	Bezoekers via reguliere telling		inwoners ontwikkeld
Tentoonstelling Briljant WIJZ Welzijn [twee weken]	65+ Deelnemers briljant – 44 Bezoekers prikkelvrije dag – 17 Bezoekers tentoonstelling via reguliere telling	++	-/+ Kwaliteit materiaal matig ++ Bijzondere samenwerking met WIJZ Welzijn, de Stadkamer en Zwolse ouderen ++ Speciale dag voor kwetsbare ouderen ++ Inhoud wel goed ++ Andere doelgroepen aangeboord
Tentoonstelling Wederopbouw [drie maanden]	12-99 Bezoekers via reguliere telling	+/-	+/- Wisselende reacties publiek, het was nogal een statisch geheel +/- Beperkte inhoud - Geen aansluiting met CO
Tentoonstelling Nieuwe Monumenten [zes weken]	16+ Opening – 34 Bezoekers via reguliere telling	+	++ Mooie samenwerking tussen onderwijs en andere maatschappelijke organisaties + Inhoud gekoppeld aan de actualiteit [oorlog Oekraïne] -/+ Presentatie minder kwalitatief
Stadswandeling door Joods Zwolle	12 bezoekers	+	+ Inhoudelijke koppeling met 300 jaar Joods Leven + Connectie met erfgoed in de stad + Bediening van de 'erfgoedliefhebber'
Première Van Krot tot Vinex	40+ 77 bezoekers	++	++ Inhoudelijk koppeling met Wederopbouw ++ Connectie met CO ++ Groot bereik [vol]

Pronkstukken Stadkamer	18+ 7 bezoekers	-/+	++ Aanwezige doelgroep enthousiast - Bereik veel te laag [7 deelnemers] + Mooi MeeMaakconcept -/+ Inhoudelijk uitwerking richting een tentoonstelling is veel werk om er iets aantrekkelijks van te maken
Theater Door tralies heen	18+ 183 bezoekers	+	++ Inhoudelijk sterke voorstelling + Podium voor lokaal initiatief - Geen aansluiting met inhoud in het museum + Hoog bezoekersbereik
Veiling voor Oekraïne	16+ 83 bezoekers	-	+/- Redelijke samenwerking met maatschappelijke organisaties - Te weinig animo - Verwachtingen waren hoger dan het resultaat - Meer van partners verwacht
Buurtkamer bezoek WIJZ Anno op locatie met Zwolse verhalen 2 x	70+ 54 deelnemers	++	++ Doelgroep erg enthousiast ++ Inhoud: Blauwvingers, Zwolse typetjes, vergeten voorwerpen - Nog geen structureel aanbod [erfgoed = welzijn Subsidie?] ++ Meemaken ouderen namen zelf ook spullen mee!

Activiteiten 6 t/m 12-jarigen

Activiteit	Doelgroep	Waardering	Toelichting
Workshop woensdag	Families	++	++ Zeer positief beoordeeld door publiek. Herhaaldelijk kwamen mensen terug voor

[elke week een andere workshop]			<p>een tweede of derde workshop.</p> <p>++ Sluit aan bij MeeMaakconcept</p> <p>+ Inhoudelijke link sterker dan vorige vakanties [aansluiting bij dat wat actueel was in museum] kan nog beter. Vraagt nog meer sturing en afstemming richting workshopgevers.</p> <p>+ Opvallend was dat vooral voor de workshops met oude ambachten [steenhouwen, pottenbakken] veel inschrijvingen genereerde welke we niet allemaal hebben kunnen genereren.</p> <p>- Een enkele workshopgever bleek minder geschikt.</p>
Vrijdag archiefdag		++	<p>++ Inhoudelijk heel sterk. Net als Erfgoedlab vaste peiler in ANNO. Feitelijk dus noodzakelijk basisaanbod.</p> <p>Reacties heel positief.</p> <p>- Trekt niet specifiek bezoekers naar museum [wel mooi aanvullend aanbod].</p> <p>Verbeterpunt:</p> <p>- In Herfstvakantie uitproberen of archiefdag koppelen aan workshop succesvoller is.</p> <p>- Nu betaalde activiteit [zoals bij elk aanbod] terwijl aanbod minimaal was.</p>
Ontdekhoek		+	<p>+ Positieve reacties publiek, animo is wisselend [vrije inloop].</p> <p>+ Langdurig verblijf/ sluit aan bij wens bezoeker.</p> <p>+ Kosten Ontdekhoek relatief laag.</p> <p>- Vrijwilligers niet altijd gemotiveerd om deze activiteit te begeleiden.</p> <p>- Begeleiding bij Ontdekhoek [toelichting/ extra uitdagen] nu nog verre van optimaal</p>

			[vraagt training begeleiders]. + Inhoudelijke aansluiting bij collectie / Zwolse historie [ongeleid] overal gewaarborgd.
Op bezoek bij de archeoloog [erfgoedlab]		+	++ heel veel positieve reacties. Past goed bij een van de peilers van ANNO. - Mensen komen echt soms specifiek voor de archeoloog. Opvallend is het dat juist onder die bezoekers ook het deel niet-betalende bezoekers zit. - Geen interactie/ meemaak insteek. Jammer want daar liggen zeker nog wel kansen!

Activiteiten 6 t/m 12-jarigen

Activiteit	Doelgroep	Waardering	Toelichting
24 uur Hanze Achter Geheime Deuren		++	Veel animo om kijkje achter de schermen te nemen. Opvallend dat vooral ook heel veel volwassenen afkwamen op deze programmering die bedoeld was voor families met kinderen. Die laatste groep was minimaal vertegenwoordigd. Archeologie had in begin weinig te doen, aan het eind van de avond werd het daar druk. Archief slecht bezocht.
Night at the Museum		+/-	Avondprogramma na 21 uur weinig animo. Veel concurrerend aanbod in de stad. Weinig inkomsten in ANNO Café.
Groot Zwols Kinderboekenfeest		+/-	- Als Zwolse C7 partij wordt je hier verwacht, maar het levert voor ANNO weinig op.

Kick-off vakantie	Families	++	<p>++ Zeer positief beoordeeld door publiek. Herhaaldelijk kwamen mensen terug voor een tweede of derde workshop.</p> <p>- Veel bezoekers in het museum, weinig inkomsten, want activiteit gratis.</p> <p>++ De kick-off zal wel medeverantwoordelijk zijn geweest voor het grote aantal verkochte tickets later in de week [aandacht trekken!]</p>
Ontdekhoek		++	<p>Opvallend bij de programmering in de Herfstvakantie was dat de mix Ontdekhoek in de ochtend, workshop in de middag goed leek te werken. Het was op de ochtend al steeds goed druk in het museum.</p> <p>Bezetting op Ontdekhoek was sommige dagen zelfs te laag. Nu soms maar 1 medewerker terwijl het zo druk was. Vrijdag konden we het met 2 ervaren [betaalde] krachten amper aan. In de kerstvakantie zijn daarom stagiaires toegevoegd als extra handjes in de Ontdekhoek. Dat werkte prima!</p>
Vrijdag Archiefdag		++	<p>++ Inhoudelijk heel sterk. Net als Erfgoedlab vaste pijler in ANNO. Feitelijk dus noodzakelijk basisaanbod.</p> <p>- Trekt niet specifiek bezoekers naar museum [wel mooi aanvullend aanbod]</p> <p>Verbeterpunt:</p> <p>++ Archiefdag koppelen aan workshop is succesvoller dan een los archiefstuk laten zien.</p>
Voorstelling kerstvakantie		+	<p>- Theater werkt goed. Net als vorig jaar geschikte en laagdrempelige manier om</p>

“Schimmen in het Drostenhuis”			jong en oud kennis te laten maken met historisch verhaal. - Afsluiten Drostenhuis voor theater leverde minder inkomsten op. Opzet van 2023 werkte derhalve dus beter [voorstelling in 1 ruimte, overige delen van museum geopend].
--------------------------------------	--	--	---

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: raad van toezicht van Stichting Allemaal Zwolle

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening van Stichting Allemaal Zwolle te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Allemaal Zwolle te Zwolle per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Allemaal Zwolle zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zij wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven en de bepalingen bij of krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze

controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen en het Controleprotocol WNT. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 16 juli 2024

Van Ree Accountants

R. van der Weerd RA MSc